

04.12.2024

Finlex

Dnro 1612/03.04.04.04.17/2023

Asia

Muu tieasia

Valittajat

[REDACTED]

Muu asiaan osallinen

Kiinteistö Oy [REDACTED]

Päätös, josta valitetaan

Porin tekninen lautakunta, 3.10.2023 § 214

Liikenneinsinööri on päätöksellään 20.4.2021 antanut Kiinteistö Oy [REDACTED] [REDACTED]lle (jäljempänä myös Kiinteistö Oy) suostumuksen puomien asettamiseksi yhtiön omistamalle kiinteistölle [REDACTED] johtaville yksityistien liittymähaaroille, joille sillä on ainoana haltijana tieoikeus.

Tekninen lautakunta on päätöksellään 1.6.2021 kumonnut liikenneinsinöörin päätöksen rasitetien maapohjan omistavien [REDACTED] oikaisuvaatimuksen johdosta.

Turun hallinto-oikeus on 19.12.2022 muun ohella kumonnut teknisen lautakunnan päätöksen 1.6.2021, koska päätöstä ei ollut perusteltu, ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Tekninen lautakunta on käsitellyt asian uudelleen ja valituksenalaisella päätöksellään 3.10.2023 hylännyt [REDACTED] oikaisuvaatimuksen.

Valitus

Päätös on kumottava. Asian selvittämiseksi on järjestettävä katselmus. Porin kaupunki on velvoitettava korvaamaan [REDACTED] oikeudenkäyntikulut korkoineen.

Kiinteistö Oy [REDACTED] ei ole voinut yksin pyytää suostumusta puomien asettamiselle. [REDACTED] ovat kiinteistön omistajina tieoikeuden haltijoita ja siten asianosaisia suostumuksen antamista koskevassa asiassa. [REDACTED] ei ole myöskään kuultu asiasta päätettäessä.

Liikenneinsinööri on ylittänyt toimivaltansa antaessaan suostumuksen puomien asettamiseen, koska puomit eivät ole tieliikennelain mukaisia liikenteenohjauslaitteita. Voimassa olevan tieliikennelain säännösten perusteella kaupunki voi antaa suostumuksen vain liikennevalolle, liikennemerkille tai tiemerkinille.

Asian arvioinnin lähtökohtana tulee olla perustuslaissa säädetty omaisuuden suoja. [REDACTED] omistus kiinteistönsä tulee olla turvattu, ja sitä voidaan rajoittaa ja rasittaa vain erityisen painavilla lakiin perustuvilla perusteilla. Puomien asettaminen [REDACTED] kiinteistölle haittaa ja loukkaa maanomistajan hallinta- ja käyttöoikeutta. Asiassa ei ole esitetty liikennetarvetta, liikenneturvallisuudesta johtuvaa syytä eikä tiestä aiheutuvaa haittaa, jonka perusteella Kiinteistö Oy [REDACTED]n olisi välttämätöntä asettaa puomit [REDACTED] kiinteistölle. Kaupungilla ei siten ole ollut pätevää syytä antaa suostumusta puomien asettamiseen [REDACTED] kiinteistölle samalla loukatun [REDACTED] omaisuuden suoja. Kiinteistö Oy [REDACTED]lla on jo kiinteistönsä rajalla liikennöinnin ja kulkemisen estävät portit. Tämän lisäksi sillä on toisella tieyhteydellä oman kiinteistönsä puolella puomi, joka myöskin estää liikennöinnin kiinteistölle.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Tekninen lautakunta ja kaupunginhallitus ovat antaneet lausunnot.

Kiinteistö Oy [REDACTED] on antanut vastineen, jossa se on muun ohella vaatinut, että [REDACTED] tulee velvoittaa korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut.

[REDACTED] ovat antaneet vastineen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen katselmuksen järjestämisestä.

Hallinto-oikeus kumoaa liikenneinsinöörin päätöksen 20.4.2021 ja teknisen lautakunnan päätöksen 3.10.2023.

Hallinto-oikeus hylkää [REDACTED] sekä Kiinteistö Oy [REDACTED]n vaatimukset oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Ratkaisun perustelut

Katselmus

Asian ratkaisemiseksi merkitykselliset seikat ilmenevät oikeudenkäynnin asiakirjoista. Katselmuksen järjestäminen ei siten ole oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 48 §:n 1 momentin mukaisesti tarpeen asian selvittämiseksi.

Pääasia

Kuuleminen

Hallinto-oikeuden palautettua asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi [REDACTED] ovat lausuneet lautakunnalle mielipiteensä asiasta ennen asian ratkaisemista. Päätöstä ei siten ole syytä kumota pelkästään sillä valituksessa esitetyllä perusteella, ettei [REDACTED] ole kuultu ennen kuin liikenneinsinööri on päättänyt suostumuksen antamisesta.

Kunnan suostumus puomin asettamiseen

Hallinto-oikeus toteaa, että kysymyksessä on tieliikennelain mukainen oikaisuvaatimus päätös, johon haetaan muutosta lain 193 §:n 1 momentissa säädetysti valittamalla hallinto-oikeuteen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisesti.

Kiinteistö Oy [REDACTED] on hakenut kaupungilta suostumusta asettaa yhtiön omistamalle kiinteistölle [REDACTED] johtaville yksityistien liittymähaaroille 00-2020-K7280/1 ja Y2003-14244/2 kaksi puomia estämään ulkopuolisten kulkua kiinteistölle. Kiinteistö Oy on perustellut puomien asettamista sillä, että Vasikkarintiellä on useita kulkua rajoittavia merkkejä, jotka eivät kuitenkaan tehoa satunnaisiin kulkijoihin, ja kulkijat päätyvät kiinteistön piha-alueelle.

Kyseessä olevat liittymähaarat sijaitsevat [REDACTED] omistamalla kiinteistöllä [REDACTED]. Kiinteistörekisteristä saatavien tietojen mukaan [REDACTED]-kiinteistöllä on tieoikeus edellä yksilöidyille yksityistien liittymähaaroille, eikä muilla kiinteistöillä ole niihin tieoikeutta. Karttatarkastelun perusteella liittymähaaroista ei myöskään ole kulkua muille kiinteistöille. Ensin mainittu liittymähaara erkanee Vasikkarin yksityistien kääntöpaikalta ja on pituudeltaan noin 16 metriä. Jälkimmäinen liittymähaara erkanee [REDACTED] omistamille kiinteistöille johtavasta yksityistiestä (Y2003-14244/1) ja on pituudeltaan noin 11 metriä. Valokuvista ilmenee, että [REDACTED]-kiinteistö on aidattu liittymähaarojen suunnasta ja pääsy kiinteistölle on estetty portein molemmista liittymistä saavuttaessa. Saadun selvityksen mukaan portit sijaitsevat [REDACTED]-kiinteistöllä.

Tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan liikenteenohjauslaitteella tarkoitetaan liikennevaloa, liikennemerkkiä tai tiemerkintää. Lain 75 §:n 1 momentin mukaan liikennemerkkejä ovat varoitusmerkit, etuajo-oikeus- ja väistämismmerkit, kiello- ja rajoitusmerkit, määräysmerkit, sääntömerkit, opastusmerkit ja lisäkilvet sekä muut liikenteenohjaukseen tarkoitettut liikennemerkit. Muista liikenteenohjaukseen tarkoitetuista merkeistä säädetään lain 83 §:ssä, jonka mukaan tällainen merkki on muun ohella sulkupuomi. Hallinto-oikeus toteaa, että sulkupuomi on siten tieliikennelaissa tarkoitettu liikenteenohjauslaite.

Liikenteenohjauslaitteen asettamisesta säädetään tieliikennelain 71 §:ssä, jonka 1 momentin 3 kohdan mukaan liikenteenohjauslaitteen asettaa yksityistielle tienpitäjä saatuaan siihen kunnan suostumuksen.

Tieliikennelain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 180/2017 vp) 71 §:ä koskevien yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan tienpitäjä olisi näissä tilanteissa tieosakas tai kiinteistö, jonka piiriin tie kuuluu, sen omistaja tai haltija. Kiinteistö Oy [REDACTED] on yksityistielaisissa tarkoitettu tieosakas, sillä se edellä todetusti omistaa [REDACTED]-kiinteistön, jolle tieoikeudet kuuluvat. Hallinto-oikeus toteaa, että Kiinteistö Oy on säännöksessä tarkoitettuna tienpitäjänä voinut hakea kunnalta suostumusta puomin asettamiseen. Kaupunki ei siten ole valituksessa esitetyn perusteiden yllätyksellisesti toimivaltaansa.

Yksitystielain 29 §:n 1 momentin mukaan muun ohella tieosakkaat voivat kieltää kaikilla tai joillakin moottori- tai hevosajoneuvoilla tapahtuvan tien käytön muilta kuin tieosakkailta tai rajoittaa tien käyttöä. Momentissa viitataan lain 85 §:ään, jonka mukaan valtion tai kunnan avustuksessa tien kunnossapidossa ei tien käyttämisestä saa kieltää tai tietä sulkea sinä ajankautena, jota avustus koskee. Hallinto-oikeus toteaa, että muita edellytyksiä tien käytön rajoittamiselle ei 29 §:n 1 momentissa säädetä. Yksitystielain 25 §:ssä säädetään kuitenkin liikenteenohjauslaitteiden asettamisen edellytyksistä yksityistielle. Pykälän 1 momentin mukaan tielle on asetettava tieosakkaiden liikennetarpeiden, liikenneturvallisuuden ja tiestä aiheutuvien haittojen tarpeellisen ehkäisemisen kannalta välttämättömät liikenteen ohjauslaitteet. Pykälän 2 momentin mukaan liikenteenohjauslaitteiden asettamisesta tielle säädetään muilta osin tieliikennelaissa, jota lain 1 §:n mukaan sovelletaan tieliikenteeseen.

Edellä yksitystielain 25 §:stä todetun perusteella hallinto-oikeus katsoo, että tieliikennelain 71 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua suostumusta antaessaan kunnan tulee ottaa huomioon, että liikenteenohjauslaite on oikeasisältöinen ja tarkoituksenmukainen tien turvallisen käytön tai tien käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisemisen kannalta. Yksitystielain säätämiseen johtaneesta hallituksen esityksestä (HE 147/2017 vp) ilmenee, että kunta ei voi evätä suostumustaan ilman pätevää syytä.

Hakija on esittänyt [REDACTED] kiinteistölle asetettavien puomien olevan tarpeen estämään ulkopuolisten kulkua kiinteistölleen. Kulku liittymien kautta hakijan kiinteistölle on kuitenkin estettävissä hakijan kiinteistölle asetettavilla porteilla. Sille, että kulku noin 16 ja 11 metriä pitkillä liittymähaaroilla tulisi

estää liittymähaarojen alkuun asetettavilla puomeilla, ei tässä tilanteessa ole esitetty mitään edellä todettua tien käyttöön tai tien käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen liittyvää tarkoitusta. Lautakunta ei ole tässä tilanteessa voinut pitää puomien asettamista välttämättömänä eikä tarkoituksenmukaisena, vaan lautakunnan olisi tullut hyväksyä valittajien oikaisuvaatimus.

Liikenneinsinöörin ja lautakunnan päätökset on edellä todetun perusteella kumottava. Asian näin päättyessä muista valitusperusteista ei ole tarpeen lausua.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asian oikeudellinen epäselvyys huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että [REDACTED] joutuvat itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Asian ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että myös Kiinteistö Oy [REDACTED] joutuu itse vastaamaan oikeidenkäyntikuluistaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Hallintolaki 34 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (Hallintovalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit [REDACTED] ja [REDACTED] sekä asessori [REDACTED]. Asian on esitellyt [REDACTED].

Asiassa on äänestetty. Äänestyslausunto on liitteenä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu

Päätös tavallisena tiedoksiantona sähköisesti

[REDACTED]
Asiamies: AA [REDACTED]

Maksutta

Kiinteistö Oy [REDACTED]
Asiamies: AA [REDACTED]

Porin tekninen lautakunta

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Turun hallinto-oikeus
Sairashuoneenkatu 2–4 (PL 32), 20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi
Puh. 029 56 42400
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Liite Turun hallinto-oikeuden päätökseen asiassa 1612/03.04.04.04.17/2023

Asessori [REDACTED] äänestyslausunto

Hylkään valituksen.

Perustelut

Kuulemisvirheväitettä ja kunnan toimivaltaa koskevien perustelujen osalta olen samaa mieltä kuin enemmistö.

Yksityistielain 29 §:n 1 momentin mukaan tiekunta tai, jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat voivat kieltää kaikilla tai joillakin moottori- tai hevosajoneuvoilla tapahtuvan tien käytön muilta kuin tieosakkailta tai rajoittaa tien käyttöä. Tällainen kieltäminen tai rajoitus ei ole esteenä tieosakkaan kiinteistölle kulkemiseen luvallisissa asioissa eikä estä tieosakasta taikka, jos osakkaat muodostavat tiekunnan, toimitsijamiestä tai hoitokuntaa antamasta edellä 28 §:ssä tarkoitettua lupaa tien tilapäiseen käyttämiseen, jos siihen on painavia syitä. Sellaisen tien käytön kieltämisestä tai rajoittamisesta, jonka kunnossapitoa valtio tai kunta avustaa, säädetään 85 §:ssä.

Yksityistielain 29 §:n 1 momentissa on siten nimenomaisesti säädetty tieosakkaiden oikeudesta rajoittaa yksityistien käyttö vain tieosakkaille. Yksityistielain 29 §:ssä ei sen sanamuoto huomioon ottaen aseteta edellytyksiä tienkäytön rajoittamiselle vain tieosakkaille muutoin kuin tilanteissa, joissa valtio tai kunta avustaa kyseisen tien kunnossapitoa, mistä ei nyt ole kyse. Asian on siten katsottava olevan tältä osin tieosakkaiden harkinnassa. Tienkäytön rajoittaminen 29 §:ään perustuen ei siten valituksessa esitetyllä tavalla edellytä, että se olisi välttämätöntä osakkaiden liikennetarpeiden, liikenneturvallisuuden ja tiestä aiheutuvien haittojen tarpeellisen ehkäisemisen kannalta toisin kuin liikenteen ohjauslaitteen asettaminen yksityistielle muutoin yksityistielain 25 §:n perusteella.

Yksityistielain 29 §:n 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu kieltäminen tai rajoitus on annettava tiedoksi asettamalla tien varteen asianmukainen liikennemerkki tai muu liikenteen ohjauslaite. Liikenteen ohjauslaitteen asettamisesta säädetään tieliikennelaissa, jonka 71 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan liikenteenohjauslaitteen asettaa yksityistielle tienpitäjä saatuaan siihen kunnan suostumuksen. Kiinteistö Oy [REDACTED] on kyseessä olevien liittymähaarojen ainoana tieosakkaana säännöksessä tarkoitettu tienpitäjä, jolla on kunnan suostumus saatuaan oikeus liikenteen ohjauslaitteen asettamiseen. Myöskään tieliikennelain 71 §:n 1 momentti ei edellytä, että kunnan olisi suostumusta antaessaan arvioitava liikenteen ohjauslaitteen asettamisen välttämättömyyttä. Edellä esitetyin perustein katson, että kunta on voinut päättää antaa Kiinteistö Oy [REDACTED]lle ainoana tieosakkaana suostumuksen asettaa puomit yksityistien liittymähaaroihin K7280 ja Y2003-14244/2.

Koska tienkäytön rajoittaminen perustuu yksityistielain nimenomaiseen säännökseen ja kun otetaan lisäksi huomioon, että kyseessä on kaksi lyhyehköä liittymähaaraa, joilta on kulku ainoastaan [REDACTED]-kiinteistölle, ei moottoriajoneuvoilla tapahtuvan tienkäytön rajoittamisen puomit asettamalla voida katsoa myöskään rajoittavan maapohjan omistajien oikeutta käyttää kiinteistöään siten, että heidän perustuslaissa turvattua omaisuuden suojaansa olisi loukattu. Totean selvyuden vuoksi, että yksityistielain 29 §:n mukainen tienkäytön rajoittaminen ei rajoita maapohjan omistajan oikeutta omistusoikeuteensa perustuen käyttää tai kulkea kiinteistöllään muutoin.

Velvoitettuna lausumaan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevista vaatimuksista enemmistön pääasiallisen ratkaisun perusteella olen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta samaa mieltä kuin enemmistö.

Vakuudeksi [REDACTED]